Fragmentet som Säve sett hade de ungefärliga måtten 50×25×15 cm. Ristningen utgjordes av en ca 9 cm bred runslinga samt rester av smalare ornamentala. Fig. 51.

Inskrift (enligt P. A. Säve):

... : **koþa** : **af** ...
5

På de sex runorna kan ingen tolkning byggas. R. 1–4 kan vara en form av adj. *goðr*, men det är ytterst ovisst.

190. Mästerby kyrka

Pl. 46

Litteratur: F 181:2:2 och 3 (G 190 a, c), W 35 (G 190: a). C. W. Pettersson, Skrivelse t. Riksantikvarien 19.11.1922 (ATA; G 190: a); O. v. Friesen, Anteckningar 1936 (UUB), s. 11 (G 190: a), 13 (G 190: b, c).

Tre runinskrifter ristade i puts, en bevarad och en icke återfunnen på norra korväggen, den tredje på södra långhusväggen.

Enligt O. v. Friesens anteckningar 1936 skulle alla ristningarna först ha iakttagits av artisten C. W. Pettersson i samband med kyrkorestaureringen 1922. v. Friesens källa är en registerlapp hos J. W. Hamner (Register till Gotlands runinskrifter, ATA), som upptar 6 olika »runristningar» med numreringen: 1 [G 191], 2 a [G 190: b], 2 b [G 190: a], 3 a [G 190: c], 3 b [bomärken], 4 [enligt v. Friesen identisk med en bokstavsskrift]. Pettersson nämner mycket riktigt i sin skrivelse 19.11.1922 »ristningar på norra korväggen», som måste avse G 190: a, eventuellt även b. G 190: a granskades 1936 av O. v. Friesen och 1944 av E. Wessén, medan de övriga runristningarna, b i koret och c i långhuset, inte vid något av dessa tillfällen kunde återfinnas.

a. På korets norra vägg, 0,75 m till vänster om ingången till sakristian, 1,70 m ovanför golvet. Längd 19 cm. Runornas höjd 2,5–3 cm.

Inskrift:

in tabernakulis
5 10

»in tabernaculis»

Till läsningen: Alla runorna är säkra. Runorna **a**, **n** och **t** har ensidiga bistavar, 14 **s** har gotländsk form. Intet skiljetecken mellan 2 **n** och 3 **t**, men ordskillnaden är klart markerad genom avståndet mellan runorna. Inga spår av inskrift före och efter de båda orden.

Vad inskriften direkt syftar på är ovisst. Uttrycket ingår i många bibelverser, men det finns inte i Vulgata såvitt jag vet någon som inleds med dessa ord.

b. Till »norra korväggen» har Hamner fört ännu en runföljd:

tamarl tlis
5 10

Inskriften, som inte ger någon mening, har inte återfunnits, och man kan fråga sig, om det inte är inskriften a som dubbelförts (delvis felläst) i Petterssons anteckningar, vilka ligger till grund för Hamners registrering.

c. På långhusets södra vägg, 1,15 m V om det östra fönstret, 1,45 m ovanför golvet. Längd 10 cm. Runornas höjd 4 cm.

Inskrift:

þ - mik
5

Till läsningen: Mellan r. 1 (förmodligen **b**) och r. 2 är dubbelt runavstånd. Det är därför tveksamt om de båda runorna över huvud skall läsas samman. Tecknet 2 består av en huvudstav med två bistavar, den översta, nära toppen, liknar en lågt ansatt ensidig **t**-bistav eller en övre **o**-bistav eller högt ansatt **a**-bistav, den nedre en dubbelsidig **a**- eller nedre **o**-bistav; förvanskad runa eller bomärke? R. 3–5 är säkra. De kan formellt uttrycka pers. pron. *migh*, men det ger ingen klar mening åt inskriften.

Inskrifternas postquem är kyrkans byggnadstid omkring 1200, förmodligen är de åtskilligt yngre.

191. Mästerby kyrka

Pl. 44

Litteratur: F 181: 2: 1, W 34. C. W. Pettersson t. Riksantikvarien 19.11.1922 (ATA); B. Th[ordema]n, Anmälan 29.7.1926 (ATA); E. Floderus, Besiktningsrapport 19.3.1933 (ATA); O. v. Friesen, Anteckningar 1936 (UUB), s. 11; E. Wessén, Brev t. O. v. Friesen 6.2.1937 (ATA); Sveriges kyrkor, Gotland bd 3 (1942), s. 176; E. Svärdström, Svensk medeltidsrunologi (i Rig 1972), s. 85.

Runinskrift på insidan av dörren till kyrkans nordportal. Inskriften är inskuren i den högra, bredaste ekplankan, ca 1,35 m ovanför dörrens nederkant.

Den tidigaste uppteckningen av inskriften gavs Riksantikvarieämbetet 1926 av Bengt Thordeman. Denne hade förmodligen fått sin uppmärksamhet fäst på inskriften genom artisten C. W. Pettersson, som i samband med restaureringsarbeten 1922 funnit – förutom runstensfragmentet G 188 – »runor inristade i den upptagna norra dörren, likaså ristningar på norra korväggen av runor [G 190: a] skepp m. m.» (skrivelse 19.11.1922). Inskriften granskades 1936 av O. v. Friesen och 1944 av E. Wessén.

Runorna är ristade med vass kniv, »linjerna är mycket fina och smala» konstaterar Wessén. Inskriftens längd är 32 cm, runornas höjd 5–6 cm.

Inskrift:

moyar : hafin : iþra : byn : reta
5 10 15 20

»Flickor, förrätta er bön på ett riktigt sätt.»

Till läsningen: Alla runor är tydliga och säkra. Runorna **t**, **o** och **n** har dubbelsidiga bistavar men **a**-runan ensidig bistav.

E. Floderus', O. v. Friesens och E. Wesséns läsningar överensstämmer helt med ovanstående.

Portalen anses ha varit den ursprungliga långhusportalen, som – efter det att huvudingången förlagts till tornets sydsida – fått sin nuvarande placering och blivit kvinnoingång. Det skedde vid 1200-talets mitt och textinnehållet bekräftar, att denna tidpunkt är ristningens postquem.

Båtels, Mästerby sn, se G 188